

ΤΑ ΝΕΑ
ΤΟΥ 20^{ου} ΑΙΩΝΑ
 ΕΠΙΛΟΓΗ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Π. ΜΑΛΟΥΧΟΣ

ΔΙΑΒΑΣΤΕ «ΤΑ ΝΕΑ»
ΤΗΣ 16^{ης} ΙΟΥΛΙΟΥ 1963

Φάκελος

40

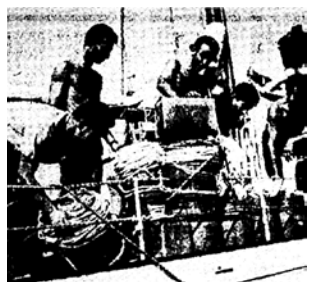
ΓΝΩΣΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΕΝΕΧΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ ΛΑΜΠΡΑΚΗ

Μετά την εξέταση εκατό και πλέον μαρτύρων, οι ανακρίσεις για την υπόθεση Λαμπράκη εισήλθαν σε ουσιαστική φάση και αναμένονται ραγδαίες εξελίξεις. Ηδη εγνώσθη ότι χθες εξεδόθησαν δύο εντάλματα συλλήψεως εις βάρος γνωστών ατόμων στην κοινωνία της Θεσσαλονίκης, τα οποία φέρονται ότι ενέχονται στην υπόθεση της δολοφονίας του Λαμπράκη και γενικότερα των αιματηρών γεγονότων της 22ας Μαΐου. Τα ονόματα τούτων δεν κατέστη δυνατόν να γνωσθούν, το μόνον δε που εγνώσθη είναι ότι εντός της ημέρας θα προσαχθούν για να απολογηθούν.

Η ANNA MAPIA ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΓΙΑ ΔΙΑΚΟΠΕΣ

Από την γκρίζα ατμόσφαιρα της Κοπεγχάγης στον διάφανο ουρανό της Ατικής. Η πριγκίπισσα Anna Maria έφθασε χθες αεροπορικά στην ελληνική πρωτεύουσα. Στο αεροδρόμιο την υπεδέχθη ο μνηστήρ της, Διάδοχος Κωνσταντίνος. Η συνάντησις ήταν «τριφερή». Στο κάτω κάτω είναι δύο νέοι που αγαπιούνται. Στην Αθήνα το ζεύγος των πριγκιπικών μνηστευμένων έμεινε μόνο μία ώρα. Ύστερα οι δύο μνηστευμένοι ανεχώρησαν για την Κέρκυρα, όπου η Anna Maria θα περάση τις διακοπές της κοντά στην ελληνική βασιλική οικογένεια.

ΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕ ΤΟΝ ΦΑΚΟΝ ΤΩΝ «ΝΕΩΝ»

Ο «Αίολος» ξεκινά για ένα νέο ταξίδι με σκοπόν την εξόντωση των καρχαριών. Στη φωτογραφίαν οι τελευταίες προετοιμασίες στο Τουρκολίμανο.

Φόρτωμα παλαμιδών για δόλωμα και σημαντήρων με ειδικά αγκίστρια.

ΑΔΙΑΚΡΙΣΙΕΣ

- Ερώτησαν τον δημοφιλή κωμικό Θανάση Βέγγο: - Στην ταινία «Τύφλα ναχη ο Μάρλον Μπράντο» ποιον ρόλο παίζετε; Κι ο Θανάσης: - Ποιος εγώ; Τον Τόνι Κέρτις!...
 - Συνέβη στην οδό Φωκίωνος Νέγρη κατά το προχθεσινό γύρισμα σκηνών της νέας ταινίας της Ζωής Λάσκαρη «Ο Ιλιγγος». Ένας πιτσιρίκος πλησίασε τον σκηνοθέτη Γιάννη Δαλιανίδη και του είπε: - Καλέ κύριε να παιξω κι εγώ; Για να τον ξεφορτωθώ ο Δαλιανίδης του απάντησε: - Δεν βλέπεις πως όλοι είναι ντυμένοι χειμωνιάτικα; Αντε να βάλης το... παλτό σου και έλα. Πράγματι μετά δεκάλεπτο ενεφανίσθη ο βόμπιρας... κουκουλωμένος στο παλτό του, ενώ έσκαγε ο τζιτζικας! Τι να κάνη πια ο Δαλιανίδης, τον έβαλε να περάση μια δυο φορές μπροστά απ' το φακό και ο μικρός ευχαριστήθηκε.

Τα μυστικά του γεωλογικού χάρτη της Ελλάδας

Η εξέλιξη της επιστήμης της γεωλογίας στη χώρα μας και της μεταλλευτικής έρευνας στην ξηρά και τη θάλασσα όπως αποτυπώνεται σε πολυσέλιδη έκδοση της Ελληνικής Αρχής Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (ΕΑΓΜΕ)

ΤΗΣ ΜΑΙΡΗΣ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ

Ο γεωφυσικός και ο πολιτικός χάρτης της Ελλάδας μπορεί να είναι απαραίτητοι σε κάθε σχολική αίθουσα, πόσοι από εμάς όμως γνωρίζουν τον γεωλογικό χάρτη της χώρας; Μπορεί ο λιγνίτης να παράγει το 56% της εγχώριας ηλεκτρικής ενέργειας, μπορεί τα αρχαιολογικά μουσεία ανά τον κόσμο να περριφανεύονται για τα κομψά αρχαιοελληνικά μαρμάρια γλυπτά που έχουν στις συλλογές τους και μπορεί να γίνεται πολύς λόγος στα δελτία ειδήσεων για τα διάφορα υπόγεια ή υποθαλάσσια κοιτάσματα. Πόσοι όμως ξέρουμε ότι η συστηματική γεωλογική χαρτογράφηση της Ελλάδας καθυστέρησε σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, όπως η Γερμανία, η Γαλλία και η Μεγάλη Βρετανία, και ότι θα μπορούσαμε να ισχυριστούμε πως όταν η χαρτογράφηση των χωρών αυτών τελείωνε, στην Ελλάδα μόλις άρχιζε; Και ότι τις πρώτες δεκαετίες του νεοελληνικού κράτους οι φυσικές επιστήμες θεωρήθηκαν ξένες προς την ανθρωπιστική παιδεία και την προγονική μας παράδοση, που είχαν ταχθεί να διαμορφώσουν τον εθνικό χαρακτήρα της «Νέας Ελλάδος», σε βαθμό ώστε οι δύο πρώτοι έλληνες γεωεπιστήμονες, ο Ανδρέας Κορδέλλας (που πρώτος συνέλαβε την ιδέα για την εκμετάλλευση της αρχαίας σκουριάς του Λαυρίου, την εφαρμοσιμότητα της οποίας έλεγξε με πειράματα που οργάνωσε μόνος του το 1860) και ο Κωνσταντίνος Μητσόπουλος (ο πρώτος ειδικός γεωλόγος και ορυκτολόγος στην Ελλάδα, εισηγητής της πειραματικής ορυκτολογίας), να θεωρηθούν ως «εκούσια θύματα των αχάριστων επιστημών»;

Τα παραπάνω δεν είναι μόνο μερικά από τα βήματα της ιστορικής διαδρομής της Γεωλογικής Υπηρεσίας στην Ελλάδα που ξεκίνησε σχεδόν 100 χρόνια μετά την Επανάσταση, καθώς στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας που ιδρύθηκε το 1837 και ήταν το πρώτο πανεπιστήμιο όχι μόνο του ελληνικού κράτους αλλά και ολόκληρης της Βαλκανικής Χερσονήσου και της ευρύτερης περιοχής της Ανατολικής Μεσογείου, δεν υπήρχε ειδικός καθηγητής για τη γεωλογία και την ορυκτολογία. Μόλις το 1896

ιδρύθηκαν το Εργαστήριο και το Μουσείο Ορυκτολογίας και Πετρολογίας, ενώ η Έδρα Γεωλογίας και Παλαιοντολογίας και το ομώνυμο Εργαστήριο και Μουσείο ξεκίνησαν την πορεία τους το 1906.

Την ιστορία αυτή, πολυδαίδαλη και ενδιαφέρουσα, καταγράφει μια πολυμελής επιστημονική ομάδα στον ογκώδη τόμο 416 σελίδων «Η Γεωλογική Υπηρεσία στην Ελλάδα 1919-2019» που εκδόθηκε από την Ελληνική Αρχή Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (ΕΑΓΜΕ). Μια έκδοση που είναι αφιερωμένη «στους σκαπανείς και σε όλους εκείνους που μόχθησαν στο πεδίο της γεωλογικής και μεταλλευτικής έρευνας της χώρας». Αν και διακρίνεται από το έντονα επιστημονικό της ύφος και εκ πρώτης όψεως μοιάζει να απευθύνεται σε περιορισμένο κοινό, μια «ανασκαφική» ματιά στις σελίδες της επιτρέπει να αναδειχθούν πολύτιμα κομμάτια του παζλ της εξέλιξης της επιστήμης της γεωλογίας στην Ελλάδα και της μεταλλευτικής έρευνας στην ξηρά και τη θάλασσα. «ΤΑ ΝΕΑ» σταχυολόγησαν μερικές από τις πολλές ενδιαφέρουσες πληροφορίες που εμπριέ-

χονται στην έκδοση και τις παρουσιάζουν. **Ο Ελβετός που έκανε την αρχή.** Στις περισσότερες περιοχές της χώρας, το πρώτο υπόστρωμα γεωλογικής γνώσης είναι το έργο του καθηγητή του Πανεπιστημίου του Μπρεσλάου, Καρλ Ρενζ (1876-1951). Ο ελβετός γεωλόγος και παλαιοντολόγος αφιέρωσε το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του στη μελέτη της γεωλογίας της Ελλάδας και δημοσίευσε περισσότερες από 200 γεωλογικές και παλαιοντολογικές εργασίες για την Ελλάδα, ενώ δημιούργησε εκτεταμένες συλλογές ελλαδικών απολιθωμάτων. Προς το τέλος της ζωής του εκλήθη να βοηθήσει στη σύνταξη του πρώτου γεωλογικού χάρτη της Ελλάδας, 1:500.000.

Αρωμα γυναίκας. Η Μαρία Καραματζάνη υπήρξε η πρώτη γυναίκα μεταλλειολόγος μηχανικός που αποφοίτησε από το αντίστοιχο τμήμα του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου το 1950. Εργάστηκε όλα τα χρόνια στον τομέα του εμπλουτισμού της Γεωλογικής Υπηρεσίας, ενώ διατέλεσε και διευθύντρια του σχετικού τμήματος. Ήταν, επίσης, μεταξύ των 10 πρώτων γυναικών

**Η Στοά
 Γεωμαγνητικού
 Παρατηρητηρίου
 Πεντέλης, εντός
 της οποίας
 καταγράφονται
 οι μεταβολές των
 γεωμαγνητικών
 μεγεθών**

Εμπειρογνώμονες του σχεδίου Μάρσαλ που έφτασαν στην Ελλάδα το 1948 όταν ο πρόεδρος των ΗΠΑ Χάρι Τρούμαν διακηρύσσει ότι η Ελλάδα πρέπει να αναπτύξει τον ορυκτό της πλούτο και τη βιομηχανία

Η Μαρία Καραματζάνη υπήρξε η πρώτη γυναίκα μεταλλειολόγος μηχανικός που αποφοίτησε από το αντίστοιχο τμήμα του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου το 1950

(επί συνόλου 45 ατόμων) που στελέχωσαν το Ινστιτούτο Γεωλογίας και Ερευνών Υπεδάφους μετά τη δημιουργία του και ασχολήθηκε κυρίως στις εργαστηριακές μονάδες του.

Αμερικανική Βοήθεια... Η απογραφή, την οποία πραγματοποίησε η Μεταλλευτική Μονάδα της Αμερικανικής Αποστολής Βοήθειας στην Ελλάδα (American Mission to Aid Greece - AMAG) για την κατάσταση που επικρατούσε στον χώρο της μεταλλευτικής δραστηριότητας με τη λήξη του Εμφύλιου Πολέμου, επισήμανε τις δυνατότητες του κλάδου της μεταλλευτικής να ανακάμψει σύντομα, επιστρέφοντας στο προπολεμικό επίπεδο παραγωγής. Παράλληλα όμως σημείωνε την επιτακτική ανάγκη να ληφθούν πρωτοβουλίες για αναδιοργάνωση όλων των σχετικών υπηρεσιών που διέθετε το κράτος στους τομείς της γεωλογίας και της έρευνας για τους ορυκτούς πόρους και για ένταξή τους σε έναν φορέα, ώστε αυτοτελώς να μπορεί να επιτελέσει το σημαντικό για την οικονομία της χώρας έργο πιο αποδοτικά.

...με ανταλλάγματα σε χρωμίτη. Η ένταξη του ορυκτού οξειδίου στην κατηγορία εκείνη των μεταλλευμάτων για τα οποία η κυβέρνηση των ΗΠΑ είχε αρχίσει να σχηματίζει στρατηγικό απόθεμα, λόγω της έλλειψής του, κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου ώθησε την Αμερικανική Αποστολή να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στην κατάσταση που επικρατούσε στην Ελλάδα ως προς την εκμετάλλευση του μεταλλεύματος αυτού, για το οποίο τα προπολεμικά στοιχεία έδειχναν αξιόλογη εξαγωγική δραστηριότητα. Εξού και το 1953 η αρμόδια υπηρεσία για τη χορήγηση δανείων ανασυγκρότησης χορήγησε προς την εταιρεία Ελληνικά Μεταλλεία Χρωμίου ΑΕ δάνειο 400.000 δολαρίων, με δικαίωμα αποπληρωμής του με μέταλλευμα. Το μέταλλευμα θα προερχόταν από τις μεταλλευτικές παραχωρήσεις στο νότιο τμήμα του ορεινού συγκροτήματος Βουρίνου του Νομού Κοζάνης, οι οποίες συγκέντρωναν πολύ καλές προοπτικές, κατά τις εκτιμήσεις της Αποστολής.

Χρυσός. Ο Γαλλικός Ποταμός αποτελεί

ίσως τη σημαντικότερη περιοχή προσχωματικού χρυσού της Ελλάδας και αποτέλεσε αντικείμενο εκμετάλλευσης από αρχαιοτάτων χρόνων έως και μέχρι τη δεκαετία του '60 από την εταιρεία Χρυσωρυχεία Β. Ελλάδος ΑΕ. Στην Τράπεζα της Ελλάδος υπάρχει ένας τόνος και 300 κιλά χρυσού που παρήχθησαν κατά τα έτη 1958-1960 από τη συγκεκριμένη περιοχή της Μακεδονίας. Η εταιρεία που είχε αναλάβει το έργο εξόρυξης προσχωματικού χρυσού το 1938 σταμάτησε τις εργασίες της κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, παρά το γεγονός ότι ως τότε τα αποτελέσματα ήταν ικανοποιητικά, αφού η περιεκτικότητα σε χρυσό ανερχόταν σε περίπου 0,4 γρ. ανά κυβικό μέτρο. Η κατακόρυφη πτώση της τιμής του χρυσού και η υποχρέωση της εταιρείας να παραδίδει τον χρυσό στην Τράπεζα της Ελλάδος στη διεθνή τιμή την ανάγκασαν να αναστείλει τις εργασίες της και η τράπεζα, που είχε χρηματοδοτήσει την εταιρεία, πούλησε αργότερα το μηχανήμα πλύσεως της άμμου για την απόληψη του χρυσού, θέτοντας τέλος στην εκμετάλλευση της περιοχής.

Γνωρίζετε ότι...

■ Η σύριδα της Νάξου διέπεται από ένα ιδιόμορφο ιδιοκτησιακό δίκαιο κατά το οποίο το κράτος παραμένει ιδιοκτήτης, αλλά αναθέτει την εργολαβική εκμετάλλευση στους κατοίκους των συμριδούχων περιοχών της νήσου έναντι οικονομικού ανταλλάγματος, ενώ το ίδιο εμπορεύεται το τελικό προϊόν;

■ Μέχρι το 1861, το ελληνικό κράτος δεν διέθετε ίδιον ιδιοκτησιακό μεταλλευτικό δίκαιο, τα δε εκάστοτε ζητήματα που προέκυπταν διέπονταν από το ισχύον τότε Ρωμαϊκό Αστικό Δίκαιο σύμφωνα με το οποίο το δικαίωμα μεταλλοκτησίας ταυτιζόταν απολύτως με την εδαφική ιδιοκτησία.

■ Το 1968, διενεργήθηκε γεωλογική χαρτογράφηση 1:5.000 στην περιοχή της συμβολής του ποταμού Νέστου και του Διαβολορρέματος ενόψει του σχεδιασμού του φράγματος του Νέστου, η οποία έγινε μέσα σε ναρκοπέδια με την υποστήριξη του Στρατού για την αποφυγή τραγωδίας;

■ Η Ελλάδα βρίσκεται μεταξύ των πέντε πρώτων χωρών σε εξαγωγές ακατέργαστου μαρμάρου παγκοσμίως;

INFO

Η έκδοση «Η Γεωλογική Υπηρεσία στην Ελλάδα 1919-2019» της Ελληνικής Αρχής Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (ΕΑΓΜΕ) δεν πωλείται στο εμπόριο. Διατίθεται για ερευνητικούς

σκοπούς. Περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα eagme.gr ή στο e-mail contact@eagme.gr

Η γεωθερμική παραγωγική γεώτρηση στον Ακροπόταμο Καβάλας έχει βάθος 275 μ. και παράγει, με αρτεσιανισμό (150 m³/h), νερά θερμοκρασίας 83°C με σημαντικές ποσότητες διοξειδίου του άνθρακα

Ο καθηγητής του Πανεπιστημίου του Μπρεσλάου Καρλ Ρεντς που αφιέρωσε το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του στη μελέτη της γεωλογίας της Ελλάδας, το 1950 στην Κρήτη με τον καθηγητή Ιωάννη Παπασταματίου που έθεσε τις βάσεις των πρώτων συστηματικών γεωλογικών χαρτογραφήσεων της χώρας